

Pchle alergie

Pchły mogą być nosicielami wielu niebezpiecznych chorób, są także żywicielami pośrednimi dla najczęściej występującego tasiemca zwierząt domowych. Towarzyszące inwazji tych pasożytów zapalenie skóry jest u psów najczęściej spotkanym sezonowym schorzeniem skóry.

Pchły są pospolitymi owadami, atakującymi zarówno ludzi, jak i zwierzęta. W środowisku człowieka i zwierząt domowych występuje kilka gatunków pcheł: pchła ludzka – *Pulex irritans*, pchła psia – *Ctenocephalides canis*,

pchła kocia – *Ctenocephalides felis*, pchła szczurza – *Xenopsylla cheopis* oraz pchła ptasia – *Ceratophyllus gallinae*.

Pchły są doskonale przygotowywane do warunków środowisk, w jakich bytują. Są to bezskrzydłe owady bocznie

splaszczone, wielkości 1–6 mm (średnio 2–2,5 mm), koloru od brudnożółtawego do czarnego. Samce są mniejsze od samic. Ich aparat gębowy przystosowany jest do nakłuwania skóry żywiciela, wprowadzania śliny do rany i zasysania krwi. W ciągu doby pchły mogą (zależne to jest od temperatury i wilgotności otoczenia) wielokrotnie zasysać krew w takim nadmiarze, że często w miejscu żerowania (ukłucia) wydają z kalem niestrawioną krew. W czasie jednego posiłku pchły mogą wielokrotnie wydalac kał. Ich odchody widoczne są gołym okiem. Dorosłe pchły większość czasu spędzają poza żywicielem, a żerują na nim od 10 minut do 2 godzin dziennie.

Do inwazji może dochodzić zarówno ze środowiska zewnętrznego, jak i za pośrednictwem innych zwierząt, które mogą być rezerwuarem pcheł, np. psy i koty. Pchła, poszukując żywiciela, wykonuje bardzo imponujące skoki na odległość do 30 cm i wysokość 20 cm. Jako ciekawostkę warto dodać, że gdyby człowiek dysponował takimi warunkami, to rekord skoku w dal wyniósłby ponad 240 metrów, a skoku wżwyż 21 metrów. Ale tylko pchły mają w mięśniach kończyn tylnych specjalny związek gromadzący energię kinetyczną, która w nagłych przypadkach uwalnia się niemal w 100%.

Alergiczne pchle zapalenie skóry jest u psów najczęściej spotkanym sezonowym (letnim) schorzeniem, któremu towarzyszy silny świąd spowodowany nadwrażliwością na alergeny zawarte w wydzielinie jamy gębowej w zasadzie trzech gatunków pcheł – kociej, psiej i ludzkiej. Alergiczne zapalenie skóry dotyczy psów wszystkich ras, ale zauważono, że psy długowłose są częściej atakowane przez pchły.

Zmiany skórne rozpoczynają się od nasady ogona i krocza, następnie obejmują okolice łędźwiowo-krzyżową. Często zmiany obserwujemy także na tylnej i wewnętrznej powierzchni ud, brzuchu i bokach ciała, a rzadziej u podstawy uszu, szyi i w pachach. Na początku choroby pojawia się grudkowe zapalenie skóry, nasilony rumień i świąd. W okresie następnym może dochodzić do znacznego pogrubienia i przebarwienia oraz zliszajowacenia skóry. Zauważamy rozsiane wyłysienia okolicy krzyżowo-łędźwiowej, które powoli obejmują uda i boki. Włosy robią się krótkie, połamane, są przerzedzone i zmieniają kolor na brązowy.

Świąd objawia się drapaniem całego ciała, a szczególnie szyi, grzbietu, boków i podstawy uszu. Pies gryzie i wylizuje skórę, ociera się o różne przedmioty, kładzie się na grzbiecie i trze nim o podłoże. Cza-

fol. CORBIS / George D. Lepp

sami obserwujemy świąd odbytu wyrażający się saneczkowaniem.

Na skutek drapania i stanu zapalnego pojawia się suchy łojotok łuskowaty, zmienia się zapach skóry, czujemy odór zjełczalego masła. Dołączają się wtórne infekcje bakteryjne. Zmiany skórne zaczynają sięczyć, powstają liczne krosty i strupy. Niejednokrotnie u szceniąt, przy silnej inwazji pcheł, może dochodzić do bardzo poważnej utraty krwi, co prowadzi do niedokrwistości (anemii). Szczenięta są słabe, apatyczne i ospale. Błony śluzowe są blade. Śmiertelność w czasie odchowu miotu może być wysoka, ponieważ osłabione zwierzęta mogą być mało odporne i łatwo zapadać na różne choroby.

Szukając pasożyta na skórze, często nie znajdujemy go, ale zawsze zaobserwujemy pchle odchody, których obecność jest bardziej stała niż pcheł. Kał pchli widzimy gołym okiem zwykle u postawy włosa, niekiedy rozsiany jest on po całej sierści. Przy silnej inwazji odchody możemy znaleźć także w legowisku. Możemy sami przeprowadzić test z mokrą bibułą. Pchły odżywiają się krwią, na bibule ich odchody będą tworzyły rdzawobrunatne plamy.

Warto pamiętać, że pchły mogą być nosicielami wielu niebezpiecznych chorób (dżumy, tularemii, brucelozy, węglik, salmonelozy, riketsjozy) i wielu innych wirusów. Pchły są także żywicielami pośrednimi dla najczęściej występującego tasiemca u psów i kotów (*Dypylidium caninum*). Alergiczne pchle zapalenie skóry możemy podejrzewać, gdy pies drapie się w okolicy łędźwiowo-krzyżowej, stwierdzamy obecność pcheł i ich odchodów, gdy obserwujemy letnie zapalenie skóry (sezonowość), psy często stykają się z kotami, gdy stwierdzono zarobaczenie *Dypylidium caninum* (często w okolicy odbytu można znaleźć człony tego tasiemca).

Zwalczanie pcheł, mimo szerokiej gamy preparatów chemicznych, nie jest łatwe i wymaga wielu kompleksowych działań. Musimy niszczyć

wszystkie osobniki dorosłe na zwierzęciu, ale przede wszystkim (jest to bardzo ważne!) wszystkie formy larwalne pcheł i dorosłe w środowisku zwierzęcia. Psy powinno się kąpać w odpowiednich szamponach przeciwpchelnym ściśle przeznaczonych dla danego gatunku zwierzęcia. Kąpiel najskuteczniej usuwa z sierści pchły dorosłe, larwy i jaja. Szampony działają jednak krótko, dlatego po 2–3 dniach należy zastosować preparaty owadobójcze w postaci proszków, płynów do oprysków, aerozoli, kropli typu spot-on. Łatwiejsze w stosowaniu są obroże przeciwpchelnie i przeciwkleszczowe sporządzane ze sztucznych, porowatych tworzyw nasyconych odpowiednimi preparatami. Preparaty te uwalniają się z gąbczastego tworzywa, rozprzestrzeniają się w okrywie włosowej i działają z dużą skutecznością, zabijając i odstraszając pchły. Preparaty przeciwpchelnie powinny być bezpieczne, tzn. takie, aby można było je stosować u suk ciężarnych i karmiących oraz u zwierząt od 2–3 tygodnia życia.

Oprócz zwalczania pcheł na skórze żywiciela decydujące znaczenie ma ich zwalczanie w środowisku. W mieszkaniach używamy odkurzacza do starannego wysysania drobin kurzu z tkanin, szpar podłogowych i kątów, a przy tej okazji jaj, larw i poczwerek pcheł. Nie należy zapomnieć o domku letniskowym i samochodzie. Warto pamiętać, że worek odkurzacza może być rezerwuarem jaj i larw pchlich, trzeba go więc spalić. W pomieszczeniach należy zastosować odpowiednie opryski, które należy powtórzyć po 2 tygodniach. Dezynsekcję należy powtarzać co 2–4 miesiące. Musimy wiedzieć, że „sezon na pchły” trwa cały rok. Pchły mogą przebywać w domu w dywanach, wykładzinach, pod meblami, w szparach podłóg i legowiskach zwierząt. W okresie jesienno-zimowym, gdy włączone zostaje ogrzewanie, dochodzi do ożywienia ukrytych pcheł. Należy więc zwalczać je przez cały rok.

Alergiczne pchle zapalenie skóry sprzyja rozwojowi wtórnych powikłań, które musimy leczyć pod kontrolą lekarza antybiotykami. Dopiero gdy opanuje się wszystkie wtórne dermatozy, stosujemy – także pod kontrolą lekarza – właściwe leczenie objawowe, podając środki przeciwpalne i przeciwświądowe. Nie należy zapomnieć o systematycznym odrobaczeniu zwierzęcia. Światowa Organizacja Zdrowia zaleca przeprowadzić ten zabieg raz na kwartał, czyli cztery razy w roku. □

Wisław Jurga

OBROŻE SZKOLENIOWE
NOWEJ GENERACJI

**KONIEC
KŁOPOTÓW**
ze
szkoleniem
psów!

Staly kontakt z psem
zasięg: 250, 800, 1500 m
Możliwość szkolenia do 4 psów jednocześnie
Wodoszczelne. Gwarancja 2 lata
Certyfikat UE. Całkowicie bezpieczne dla psa.

niewidoczne
ogrodzenie

PROWADZIMY SPRZEDAŻ WYSYŁKOWĄ

INTER SYSTEM
41-200 Sosnowiec, ul. Teatralna 9
tel. 032/ 293 37 29, fax 032/ 293 37 42
tel. kom. 0502 26 27 66
www.inter-system.pl
e-mail: biuro@inter-system.pl